

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

U pravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Naše srednje šole.

Poročilu budgetnega odseka povzememo podatke o obiskovanji naših srednjih šol. Opomniti je pri tem, da je minimum za vsaki razred določen na 40, maksimum pa na 80 dijakov, da bi se tedaj razredi, ki imajo manj nego 40 dijakov, morali razpustiti. Štajerska ima 4 državne in 2 deželni gimnaziji, 2 državni realki in 1 dež. realko. Deželna podgimnazija na Ptuiji ima samo 120, šestrazredna dež. nadgimnazija v Ljubnem le 146 učencev; državna gimnazija v Celji 279, višja realka v Gradci 119, v Mariboru 108 učencev. Koroška: 2 gimnaziji, 1 redovno podgimnazijo, višjo realko v Celovci (123 učencev). Gimnazija v Beljaku ima samo 174 učencev. Kranjska ima za 1062 dijakov štiri gimnazije. Nemška podgimnazija v Kočevji ima samo 103 učence, nemška realka v Ljubljani le 222 učencev. Primorska ima 4 državne gimnazije s 1043 dijaki; mej temi ima nemška nadgimnazija v Pazinu 134 dijakov, tedaj 17 na vsaki razred, Italijanska mestna gimnazija v Trstu ima 406 učencev, nemška državna gimnazija 353. Mej tremi državnimi višjimi realkami ima (italijanska) višja realka v Piranu 54 dijakov, tedaj niti sedem dijakov za vsaki razred; nemška pomorska spodnja realka v Pulji 71, nemška državna višja realka v Gorici 160 učencev.

Iz tega je razvidno, da so realke pri nas, kakor sploh v vsej osrednji Avstriji, slabo obiskovane in da nikakor ne izpolnjujejo sangviničnih nad, ki so se nekđaj stavile va-nje. A tudi gimnazije neso tako obiskovane, kakor predpisuje zakon. Jednajt državnih gimnazij je takraj Dunava, ki nemalej zakonom določenega števila, izmed realk sta samo oni na Dunaji in v Trstu dovoljno obiskovani.

Vender bi bil sklep jako prenapet, ako bi se na podlagi teh podatkov hotele zaključiti one gimnazije in podgimnazije, ki nemalej postavnega

števila učencev, kajti ne le da treba v ozir jemati krajevne razmere, oddaljenost nekaterih mest, trgov in vasij od glavnih prometnih žil in vsled tega nemogućnost, pošiljati in oskrbovati ukaželjne otroke več milj daleč, bi gotovo bilo najmenj umestno, ako bi se ravno pri pouku pričelo štediti in bi se tako državljanom ovirala pot do omike. Mi s svojega stališča bi mislili, da država itak ne stori preveč, ako vzdržuje obstoječe srednje šole; v primeri s tem, kar so storile v zadnjih letih kmetijske občine, je to še velemalo in večno resničen je izrek, da je „Ne vednost najdražja stvar v deželi.“

Poziv pristopiti sadjerejskemu društvu cesarjevič Rudolfovemu za Spodnji Štajer.

Častitim bralcem bo gotovo znano, da se že nekaj let sem vrli domoljubi, za občni blagor vneti, pošteni možje in odlični gospodje raznih stanov, v shodih, društvih, zborih in po raznih časopisih resno posvetujejo, kako bi pod težkim bremenom vedno rastočih davščin in potreb vzdihujočemu narodu pomagali iz te bēde, ter mu pripomogli do boljšega duševnega in gmotnega stanja.

Narod, v to človekoljubno svrhu po svojih zvedenih in skušenih možeh podučevan, jel se je živo gibati po raznih krajih naše mile domovine. Dobro vedoč, da posamezen človek pri marsikakem podvzetju, ali pri zboljšanju kake občne zadeve le malo ali celo nič koristiti ne more, jel se je zbirati v društva in družbe, in delovati z združenimi močmi — v združenju je moč. Kako uspešno n. pr. deluje družba sv. Mohora, kako lepo narod poučuje in v kolikšnem številu! Tú zopet snujejo bračna društva, Čitalnice; tam ustanovljajo posojilnice, kmetijska društva. Vsak stan za se že ima, rekel bi, svoje društvo, in več raznih društev skupno. Pa vsa društva imajo namen, vsako po svoje, koristiti in pospeševati blagor domovine.

V poslednjem časi so se tudi iz ravno omenjenega uzroka čule skoz in skoz opravičene želje po sadjerejskem društvu za Spodnji Štajer.

Pa res! koliko zlahtnega sadja bi ravno Spodnji Štajer v tako pripravnem in tako različnem legi donasal več, če bi se sadjereja gojila bolje umno in z večim veseljem! Koliko dobička, koliko denarjev bi to deželi vrglo! Pa kaj bomo govorili in sanjaričili o boljših časih: poskusimo dejansko, lotimo se dela.

Po vsestranskem preudarku, kako v tej stroki napredek pospeševati in po občnej želji dobri stvari koristiti, osnovalo se je sadjerejsko društvo pod imenom:

Cesarjevič Rudolf-ovo sadjerejsko društvo za Spodnji Štajer.

Z radostjo in odličnim ponosom tu zabeležimo, da je naše — sicer še mlado — društvo tudi v visokih krogih našlo prijeten odmev. Mej drugimi odličniki omenjamo le, da so tudi preuzvišeni vladika, naš milostivi knezoškof, pripoznali važnost našemu društvu, ter mu pristopili kot ustanovnik in mu ne le naklonili lepo podporo, temuč blagovolili so obljubiti, je tudi v bodoče krepko podpirati, in je častitej duhovščini najtopleje priporočati.

Iz pravil, katera je slavna vlada že potrdila, se namen in korist tega društva razvidi prav natančneje. Da se pa pričakovani uspeh tudi res doseže, treba vsestranske, občne udeležbe pri tem podvzetju. Podpisani odbor Vas, čast. čitatelji, prav prisrčno vabi, da pristopite k našemu društvu in izvolite v Vašem kraju vsem sadjerejem in prijateljem sadjereje in sploh vsem domoljubom, katerim je napredek in blagor naše domovine pri srci, pojasnjevati namen in korist našega društva ter ga priporočati. Letni donesek društvu 50 kr., ali pa 10 gld. jedenkrat za vselej (kot ustanovnik) je res tako majhen, da se zaradi tega gotovo nobeden društvu odtegoval ne bo. Za ta mali donesek se bo vsako leto —

LISTEK.

Junak našega časa.

(Roman M. Lermontova posl. J. P.)

Pečorinov dnevnik.

II.

Knežna Mary.

26. maja.

(Dalje.)

Ko sem se vrnil domov, sedel sem na konja in zbežal v stepo. Veseli me skakati na bistrem konji po visokej travi proti pustinskemu vetru: z hrepenenjem dišem čisti, s prijetno vonjavo cvetic na polnjeni zrak, rad gledam v sinjo daljavo, prizadevam si razločiti meglene obrise daljnih predmetov, ki se vidijo vedno jasnejše, čem bolj se jim približamo. Kakeršna koli žalost naj bi težila mi srce, kakeršna koli razbujenost nadlegovala moje misli — vse to na jedenkrat preide, in duši moje je nekako ložje; utrujenost telesa premaga duševne burje. Ni ga ženskega pogleda, da bi ga ne pozabil, ko se ozrem

na strme od južnega solnca obsejane gore in gozde, ter na jasno nebo nad njimi, ali kadar zaslišim šumenje gorskih potokov, padajočih čez strme pečine.

Zevajoči kozaki na stražah pač ugibljujejo, kaj da skačem po stepi brez potrebe in brez vsega namena, ali me pa imajo za Čerkesa; vsaj so mi že večkrat pravili, da sem v čerkeskej obleki bolj podoben Kabardincu, kakor Kabardinci sami. Reči moram, da se mi ta plemenita vojna obleka kaj lepo podaja; na njej ni nobene porte odveč, orožje dragoceno, a vender priprosto, volna na kapi ni niti predolga niti prekratka; vezarije in gumbe so narejene z največjo točnostjo; zurka bela in temnorjavni plašč.

Dolgo sem se učil jezdit na gorski način; z ničem se mi nikdo bolj ne prikupi, kakor če pohvali mojo spretnost v jahanji na kavkaški način. Držim štiri konje, jednega zase, tri za prijatelja, da bi ne bilo komu dolgočas samemu skakati po polji; z velikim veseljem jemljó moje konje, a nikdar ne jahajo vkupe z menoj. Bilo je že šest popoldne, ko sem se domislil, da je čas iti obedvat. Moj

konj je bil utrujen; počasi sem jahal po poti, ki je držala iz Pjatogorska v nemško kolonijo, kamor pogosto hodijo topliški gostje na izlete. Ta pot vije se mej grmovjem in plitvimi jarki, po katerih teko šumeči potoki. Okrog in okrog vzdigujejo se strmi grebeni Zmejeve, Železne in Lisje gore. Zajezdil sem v tak jarek, ki se v tukajšnjem jeziku imenujejo balkami, tam ustavil konja, da bi ga napojil, kar prihruje po poti sijajno društvo na konjih; dame v črnih in višnjevih amazonkah, gospodje pa v polučerkeskih in polunižegorskih oblekah. Spreddaj jezdil je Grušnicki s knežno Mary.

Dame v toplicah bojé se čerkeskih napadov tudi pri belem dnevu; najbrž je zato Grušnicki obesil vrh plašča svojo sabljo in dva samokresa; bil je prav smešen v tej junaškej obleki. Visoki grm me je zakrival, da me neso videli; a skoz listje sem jaz vse videl, in na njih obrazih spoznal, da je njih govor sentimental.

— In vi hočete ostati celo življenje na Kavkazu? rekla je knežna.

— Kaj je za me Rusija? odgovoril je njen kavalir: — dežela, kjer bi me preziralo na tisoče

kedar že bode mogoče — dobivalo cepičev, drevesec itd., kakor to društvena pravila zagotavljajo.

Pomagajmo si sami, in pomagaj nam bo tudi Bog!

Poskusimo — na delo!

Cesarjevič Rudolf-ovo sadjerejsko društvo za Spodnji Štajer.

V št. Juriji ob juž. železnici 10. febr. 1883.

Dr. Ipavic,
ravnatelj.

Valentin Jarc,
tajnik.

Opazka: Pristopniki naj se blagovolijo oglašati pri blagajniku, gosp. Fr. Praunseis-u, posestniku v št. Juriji na južni železnici (St. Georgen a. d. Südbahn.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. februvarja.

V četrtek pečala se je državna zbornica v 5 ur trajajočej seji izključno s postavnimi načrti, zadevajočimi očiščenje gozda in uravnanje gozdnih mej, potem delitev skupnih zemljišč in urejenje sem spadajočih vzajemnih užitnih in upravnih pravic. Posebno je vzelo obravnavanje zadnjega načrta mnogo časa, tako da se ni moglo priti do prihodnje točke dnevnega reda, do posvetovanja o predlogu odseka kazenskega zakonika, zadevajočem reformo kazenskega stopanja v tiskovni pravdi. Pri posvetovanju načrta o delitvi vкупnih zemljišč zadeli so precej ostro ob-se nasprotni nazori o pristnosti deželnih zborov in državne zbornice. Poljski poslanci zagovarjali so živo pravice deželne postavodajstva; „česky klub“ pa se ni z njemu sicer navadno odločnostjo potezoval za avtonomno stališče, tako da je bila desnica nejedina v mislih.

Državni proračun, kakor ga predlaga vlada za l. 1883., nastavlja potrebščine s 491.881.215 gl.; pokritje pa s 460.218.810 gld., tako da se kaže primanjkljaja 31.662.405 gld. S posebnimi predlogi, ki so se že mej obravnavanjem budgetnega odseka uležile in njemu odkazale, zahteva se še na knadni kredit s potrebščino 388.530 gld. in pokritjem 1.100.000 gld., tako da se pokaže v vsem skupaj državna potrebščina s 492.269.745 gld., pokritje pa s 461.318.810 gld.; tedaj primanjkljaja 30.950.935 gl. Nastavki, katere visoki zbornici nasvetuje budgetni odsek, pa imajo potrebščine 491.625.636 gld., pokritja 463.081.345 gld.; torej primanjkljaja 28.544.291 gld., kateri je za 2.406.644 gld. manjši od vladine predloge. V vsem skupaj je tako proračunana potrebščina leta 1883. za 13.228.925 gld. manjša od one za l. 1882; pokritje pa za 9.029.322 gld. višje; torej vsa bilancija ugodnejša za 22.258.247 gld., za katero vsoto je proračunani primanjkljaj 1883. leta manjši, kot deficit 1882. leta, kateri je bil s finančno postavo za l. 1882. in njenimi dostavki ustanovljen s 50.802.538 gld.

V kratkem pozvan bode dr. pl. Kaminski pred preiskovalnega sodnika, dež. sodnije svetovalca dr. Adámek a., da se zagovarja. — Pred nekoliko dnemi izstopil je dr. Lienbacher iz dotičnega preiskovalnega odseka državne zbornice, sedaj pa je storil to tudi dr. Klaič z motivacijo, da je preobložen z delom, ker itak že deluje v štirih od-

sekih ter ima po pravilih pravico odbiti vsako daljno izvolitev.

Vnanje države.

Princ Peter Karageorgjevič, gost črnogorskega ministra-predsednika Petrovića, ostal bode še nekaj časa v Crnogori, kjer hoče ob ugodnejšem, gorkejšem vremenu obhoditi vso kneževino; potem pa se poda zopet v Pariz nazaj. — „N. fr. Pr.“ se poroča iz Kotora, da je črnogorska vlada sklenila, da bode, ako Porta neče iz dobre volje odstopiti po berlinski pogodbi prisojeno jej zemljo v Zeti, vzpomladi jo z orožjem v roci posedla ter vso odgovornost zato navalila na Porto.

„Pol. Corr.“ objavlja, da je ruski minister vnanjih zadev, pl. Giers, do načelnikov poklissarstev in poslancev v Petrogradu poslal dopise, v katerih se bolj natanko označujejo slavnosti ob priliki carjevega kronanja v mesecu maju, v katerih pa dan kronanja ni določno zaznamovan. Kar zadeva nameravane odpošiljave visokih dostojanstvenikov na tuje dvore, ki bi imeli vabiti k svečanim kronanja, se o tem še nič odločnega ni sklenilo. Brž ko ne se bo to opustilo in se bodo vabila posameznim dvorom oddajala le po dotičnih poklissarih in poslancih. Kurator moskovskega šolskega okraja izdal je naredbo, vsled katere se bodo imeli izpiti ozirom na carjevo kronanje po vseh učiliščih obdržavati že pred 15. majem.

Nova liga snuje se mej Albanci. Glavarji rodov Hoti, Gruda, Castratti, Clementi in Screlli imeli so 11. t. m. v Tuzi zborovanje, v katerem so se posvetovali o odstopu nekaj delov po njih posedene zemlje, kakor je to nasvetoval turški poverjenik v komisijonu mejne ureditve, Bedri Bey. Ukrep tega zborovanja neso natanko znani, vendar pa se domneva, da neso prijazni nasvetovanemu odstopu zemlje. Rečeni glavarji gorjancev nahujskani so bili po jednem agentu, ki je pred kakim mesecem obiskal te kraje in pa po italijanskih župnikih rodov Hoti in Castratti, da naj se le upirajo vsakemu odstopu. Sedaj baje nameravajo napasti tri bataljone (1400 mož) močno vojaško posadko v Tuzi, jim od vzeti orožje in streljivo ter potem vse vojaštvo pregnati iz svoje zemlje. Na to se ima osnovati liga z jednim načelnikom, da se z orožjem v roci stavijo v bran vsakemu odstopu svoje zemlje Črnejgori. S tem uporom proti lastnej vladi, tako baje upajo, opozorili bodo na se vlasti, katere bodo potem njihovo zemljo rešili turškega iga, pa jih tudi ne bodo silili, da bi se naj udali narodu (črnogorskemu), kojega nadvlado težje trpe nego smrt.

Dopisi.

Iz Celja dne 23. februvarja. [Izv. dop.] V noči od 22. na 23. februvarja skoro ravno o polnoči pokosila je bridka smrt starosto štajerskih Slovencev, blagega očeta, gosp. dr. Štefana Kočevarja, zdravnika, cesarskega svetovalca itd. — Neizmerna žalost vlada v srcu vsakega Slovenca, ker rajni dr. Kočevar bil je uzor iskrenega, značajnega in doslednega domoljuba in rečem, da ga ni človeka, ki bi ga ne bil čislal. Pred desetimi dnevi čutil je sam in se tudi izjavil odličnej gospej nasproti, da je čas njegovega bivanja na zemlji potekel, in da bo kmalu slišati, da ga je srčna bolezen prevladala. In res, hitro potem je legel in potrpežljivo kakor v živ-

ljenji težkoče svojega poklica, prenašal tudi svojo bolezen. — Zdravniki, sin mu dr. Josip Kočevar in dr. Neckerman so spoznali, da mu srčna bolezen pripravlja naglo smrt. Tudi je ranjki sam najboljšje poznal svojo bolezen in vedel, da se mora vršiti razrušenje narave. Do zadnje ure želel je sedeti le na svojem kanapeji kjer se je najboljšje počutil, v postelji mu ni bilo mogoče obstati. Do zadnje ure po polnem v svojej zavesti bil je odlično postrežen od svojih hčeri Ludmile Maier, Julije Žuža, Frančiške Walter, Tereze Sernec in sina dr. Josipa Kočevarja ter od vnukov, vnukinj, in zetov, ter je v naročji hčere Tereze Sernec izdihnil svojo blago dušo.

Nad Čitalnico vihra velika črna zastava, označujoča žalost za nepozabljivim ustanoviteljem kot očetom, svojim častnim udom in neumornim podpornikom. Odbor Čitalnice obrnil se je do vseh častitih g. dekanov in župnikov z uljudno prošnjo, da blagovolijo v crkvah v nedeljo ob treh popoldne, kedar bo tudi pogreb, brezplačno dati zvoniti v čast in spomin nepozabljivemu očetu štajerskih Slovencev, ter da oznanijo ljudstvu smrt izbornega narodnjaka. Vse rodoljube po vsej slovenskej zemlji pa prosimo, da se blagovolijo pogreba v velikem številu udeležiti ter izkazati umrlemu očetu čast, katero zasluži kakor oče od svojih otrok. Izvrstni govornik preč g. župnik Božidar Raić je telegrafično naprošen, da prevzame nadgrobni govor. Vabijo se tudi pevci od vseh krajev Slovenske domovine. Generalna skušnja je v nedelo ob 11 uri predpoludne v Čitalnici. — Spored spreveda se bo priobčil jutri. —

Iz Ptuja 22. februvarja. [Izv. dop.] (Vodnikova slavnost. — Naša sodnija.) Dne 18. t. m. vršila se je v našej Čitalnici slavnost v spomin V. Vodnikovega 125letnega rojstvenega dne. Vzored te slavnosti bil je bogat in jako zanimljiv in smelo smem trditi, da zanimlivejšega že dolgo nismo imeli. Vsakemu pa, ki je „bliščal s svojo odsotnostjo“, sme biti žal, da se taci slavnostij izogiblje. Izvrstni in jedrnat govor g. prof. H., v kojem opisuje Vodnikovo življenje, njega delovanje na slovenskem slovstvenem polji, njega občevarje s tedanjimi slovenskimi pisatelji itd., napravil je na mnogobrojno in odlično občinstvo prav dober utis. — Tudi deklamacija g. dr. F. pesni S. Gregorčičeve „V pepelnici noči“ izpala je izborna. Glede muzikalnih točk pa mi je omeniti, da sme Čitalnica biti ponosna, pridobivši si močij, katere bi se lahko in po vsej pravici smele pokazati tudi na večjih odrih. Isto velja o pevskih zborih. O mešanem zboru bodi povedano, da se sme imenovati kinč naše Čitalnice, kajti kaj jednacega se ne vidi in ne čuje povsodi. Foerster je res pravo pogodil, da je zložil tako priljubljene pesni, kakor so „Kitice narodnih slovenskih pesnij“, katere pesnice so za Čitalnice jako primerne in kar je največ vredno, občinstvu tudi zelo dopadljive. Naš moški zbor pa je že postal „stara garda“. Da svoje naloge izvrstno izvršuje, mi ni treba posebe zatrjevati. Z našim bas-

ljudij, ki so bogatejši od mene — tukaj me pa ta debeli vojaški plašč nikakor ni oviral seznaniti se z vami...

— Ravno nasproti..., rekla je knežna in zarudela.

Na obrazu Grušnickega zasijal je veselja žar, in nadaljeval je:

— Tukaj mi teče življenje veselo in čuda hitro mej krogami divjakov; ko bi mi poslal Bog vsaj vsako leto jeden tak ženski pogled, kakor je ta —

Pri teh besedah prijahali so vštiric mene; udaril sem svojega konja z bičem in odhajal izza grma...

— Mon Dieu, un circassien!... zavpila je knežna od strahu.

Da bi jo popolnem prepričal, da se ni ničesar bati, odgovoril sem po francoski in se jej lahko poklonil:

— Ne craignez rien, madame — je ne suis pas plus dangereux que votre cavalier.

Knežna bila je vsa zmešana — od česa? od svoje zmote, ali pa, ker se jej je moj odgovor zdel

preveč predrzen. Želel bi, da bi bilo poslednje. Grušnicki pogledal me je nevoljen.

Pozno zvečer, to je ob jednajstih, šel sem se sprehajati po sprehajališčih. Vse mesto je že spalo, samo iz nekaterih oken so se še videle luči. Od treh strani videli so se črni grebeni skal, odrastki Mašuka; na njegovem vrhu ležal je črn oblak, ki je obetal hudo uro, na vzhodu pa je vzhajal mesec; v daljavi blesketale so se snežene gore. Včasih zaslišali so se klici straž mej šumenjem topliških vrelcev, katere pusté teči po noči. Od daleč zaslišal sem ropot konjskih kopit in klopotanje nogajskega voza, katero je spremljevalo tatarsko petje. Usel sem se na klop in se zamislil... Čutil sem potrebo razliti svoje misli v prijateljskem razgovoru... a s kom?... „Kaj dela sedaj Vera,“ mislil sem... Mnogo bi dal, ko bi se mogel ta trenutek sniti z njo.

Kar začujem za sabo hitre in nejednake korake Gotovo je Grušnicki, mislil sem si... In res bil je on.

— Od kod?

— Od kneginje, rekel je jako ponosno. — Kako lepo poje Mary!

— Ali veš kaj? rekel sem mu: — stavim, da ona ne ve, da si ti praporščik; ona misli, da si degradiran...

— Morda. A kaj to meni mari!... rekel je ves razmišljen.

— No, jaz sem to ie tako rekel...

— Ali veš, da si jo ti strašno razjezil? Tvoje obnašanje zdelo se jej je preveč predrzno; skušal sem jej dopovedati, da si dobro odgojen in da preveč poznaš svet, da bi misliti mogel jo razžaliti. Ona pravi, da imaš prav nesramen pogled, kar kaže, da si jako mnogo domišljuješ o sebi.

— Ona se ne moti... Ali se ti nečeš potegniti za njo?

— Žal mi je, da še nemam zato pravice.

„Oho,“ mislil sem si, „on že goji nekake nade.“

— Sicer je za te še slabše, nadeljeval je Grušnicki: — sedaj se boš težko seznanil z njima — oh, škoda! ta je najprijetnejša hiša v mesarjih poznam...

(Dalje prih.)

solom pa se tudi lahko ponašamo, samo bolje izgovarjanje bi ne škodovalo.

S to slavnostjo, mislim, da ni bil samo pisec teh vrstic zadovoljen, temveč vsakteri izmed udeležencev.

Naša sodnija se odlikuje mej tistimi, katere še do zdaj nimajo slovenskih tiskovin — pa mnogo tacihi nižjih uradnikov, ki slovenski nič ne znajo, a zelo radi nad slovenščino zabavljajo in se celo predrznejo, jo kritikovati. Tem ljudem bi pač svetovali, da se vsaj nekoliko slovenščine nauče, ker jim to ne bode v škodo.

Domače stvari.

Premogočni Bog je k sebi poklical našega preljubljenega, nepoabljivega očeta, tasta in dedeka, gospoda

dr. Štefana Kočevarja,

c. kr. okrajnega zdravnika v pokoji in cesarskega svetovalca itd.

Blagi je mirno zaspal v Bogu v noči od 22. na 23. dan februarja ob polu dvanajstih, previden s svetimi zakramenti.

Pogreb bode v nedeljo 25. t. m. popoldne ob treh.

Sv. maše se bodo brale v ponedeljek 26. t. m. predpoludnem ob desetih v farnej cerkvi.

V Celji, 23. februarja 1883.

Dr. Josip Kočevar, Ljudmila Maier, Julija Žuža, Frančiška Walter, Terezija Serneo, otroci.

Otto Maier, c. kr. telegrafni kontrolor; **Ivan Žuža,** posestnik rudokopa; **Alojzij Walter,** c. kr. okrajni sodnik; **dr. Josip Serneo,** odvetnik; zeti.

Amaliya Kočevar, roj. Fon, sinaha.

Otto Maier, Stefko Žuža, Olga Žuža, Stefaniya Walter, Pavla Walter, Gvido Serneo, Janko Serneo, Gabrijela Serneo, vnuki.

— (K pogrebu dra. Kočevarja) gre iz Ljubljane veliko število narodnjakov. Kolikor do sedaj znano, odpošle Čitalnica in pevski zbor deputacije, Sokol udeleži se pogreba v večem številu z zastavo. Število Sokolov določi se še le danes zvečer. Vence odpošljejo: Čitalnica, pevski zbor, „Matica“ naše uredništvo in dr.

— (Čitalniški pevci) imajo danes točno ob 8. uri zvečer svoj tedenski shod in pevsko vajo. Odbor močno želi, da bi se je udeležili vsi gospodje pevci, ker se ima ob enem razpravljati važna zadeva.

— (Iz Zagreba) se piše 23. februarja. — Vest o smrti starine dr. Štefana Kočevara sprejeta je tukaj vseobčim sožaljenjem; hrvatska narodna društva spremajo se na udeležbo pri svečanem pogrebu; „Sokol“ in „Kolo“ pošljeta posebne deputacije, katere se pridruži več domoljubov, kakor dr. Kopač, dr. Vidrič in drugi.

— („Was sagt „Slov. Narod“ zu Folgendem?“) Tako vpraša „Ljubljanski butelj“ v svojej zadnji številki, navajajoč vest, da se je v Moskvi pri neke nemške slavnosti peja „Die Wacht am Rhein“ i. t. d. in misli, da nas je s tem vprašanjem spravil v grozovito zadrego. A pomislil menda ni, da bi bilo več nego abotno, staviti Moskvo in Ljubljano v jedno in isto pararelo in da se mi po prebivalcih Moskve ne moremo ravnati. Kadar bode naša narodnost tako osigurana, kakor je ruska, kadar se nam ne bode bati več nemškega nasilstva in germanizacije, bomo z veseljem poslušali in morebiti celo ploskali, ako gosp. Dežman lastno-ročno vzame orglice in makari v sredi „Zvezde“ pravično navija „die Wacht am Rhein.“ Tedaj bode ta pesen samo še akademične vrednosti, nikakor pa politično ščuvalo, kakor je dandanes. Sicer pa bode gospod Dežman opomnjen, da se je nekaj nekje

tam na Ruskem govoril tudi znani govor „pri čaši vode.“

— (Slovansko časopisje.) Po statističnih podatkih vrhovnega poštnege ravateljstva na Dunaji izhaja letos 169 českich, 126 poljskih, 27 hrvatskih, 23 srbskih, 23 slovenskih, 18 maloruskih, 12 slovaških in 10 bulgarskih časopisov. Če pogledamo samo 20 let nazaj, vidimo, da smo močno napredovali, da politična borba poraja vedno več glasil in da politika zavzema vedno širše kroge.

— (Gledališče narodne Čitalnice novomeške v dvorani „prvega Narodnega doma“) priredi v nedeljo 25. februarja t. l.: „V Ljubljano jo dajmo.“ Izvirna vesela igra v treh dejanjih. Spisal Josip Ogrinec.

— (Vabilo) k velikej besedi, koju priredi slovenska Čitalnica v Gorici dne 25. februarja t. l. Pričetek ob 7½ uri zvečer. Spored: 1. „Vse mine“, priredil dr. B. Ipavec; poje mešani zbor. — 2. Miroslov Vilhar: „Filozof“, šaloigra. — 3. „V naravi“, šaljiva polka; Gjuro Eisenhut; poje možki zbor. — 4. Podgorjanski: „Slovenka“, deklamacija. — 5. „Želje“, uglasbil za bariton s spremljevanjem na klavirji Ant. Nedvčd. — 6. „Danici“, uglasbil dr. G. Ipavec za zbor in samospjev. — 7. Lujiza Pesjakova: „Svitoslav Zajček“, veseloigra. — 8. „Slavjanka“, uglasbil S. Carli; poje mešani zbor. — Po besedi skupna zabava in tombola. Odbor.

— (Narodna biblioteka.) Jako podjetni g. I. Krajec v Novem Mestu začel je v zvezkih po 5—6 pol obširnih, ki bodo izhajali v primernih presledkih, izdavat i važne proizvode našega slovstva, ki so že tiskani, a se v knjigotrštvu več ne dobe, pa tudi originalna dela in prevode iz tujih slovstev. Za sedaj izšel je prvi po g. R. Perušek-u priredjeni snopič, ki začne po primernem uvodu s „Kranjsko Čbelico“. Oblika je prav ugodna, tisk čeden, cena (15 kraje.) pa zares neznatna. Priporočamo to biblioteko vsem narodnjakom prav toplo, kajti s tem podjetjem omogočeno je, si z malimi krajcarji omisliti domačo knjižnico. Dobiva se „Narodna biblioteka“ posredovanjem vsake bukvarne, kjer pa ni knjigarne, priporoča se naročba od deset do deset snopičev, tako, da se pošlje založniku I. Kraju v Rudolfovem 1 gld. 50 kr. po nakaznici in se snopiči dobivajo potem poštne prosti.

— (Pri viru „Soče“.) Kakor poroča „Triest. Ztg.“, je nemško planinsko društvo (Section Kistenland) najelo Josipa Kendo in Antona Tožbarja v Trenti, naj gresta k viru Soče in poročata, kako je tam gori po zimi. V 8. dan t. m. šla sta omenjena gori in poročata tako: Kvišku iti bilo je laglje, nego po letu, sneg bil je trd. Spodnja duplina bila je s snegom zasuta, ni bilo moči do vode priti. Ljudje pravijo, da voda v tej duplini nikoli ne zamrzne. V gorenjo duplino prišla sva lahko. V njej še menda ni bila nikdar človeška noga. S črno oljnato barvo začrtala sva dan in leto na steno, kar se vidi iz spodnje dupline. V gorenjo duplino pride se samo po zimi po snežnem plazju; poletu je povsod gladka stena. Premerila sta duplino in našla 1.25 metra širskosti, 1.75 metra visokosti in 7 metrov dolžine. Voda čuje se pol metra pod kamenjem. liki potoček, in se pretaka v dolenjo duplino. V duplini je toplo, ves dan se more v njej sedeti in se mraza niti ne čuti. Sedaj znanj tudi ni nič vode in struga je suha doli do hiš.

— (Vabilo) „Celjsko učiteljsko društvo“ imelo bode dné 1. marcija t. l. svoje tretje mesečno zborovanje v Celjskej okoliškejši šoli. Vzored: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. O vzajemnem delovanju gg. učiteljev s „Cesarjevič Rudolfovim sadjejskim društvom za Spodnji Štajer“, govori g. V. Jarec. 4. O bučeloreji, poroča g. J. Rupnik. 5. Nasveti. Začetek ob 11. uri predpoludne. K obilnej udeležbi uljudno vabi odbor.

— (Iz Ljutomera) piše nam učitelj gosp. Radoslav T. Kovačič, da on ni pisec dopisov iz Ljutomera, katere prinaša „Deutsche Wacht“ in da bode prosil pri okr. šolskem svetu za disciplinarno preiskavo, da se iznebi krivičnega obdolževanja.

Poziv.

Odbor „Sokola“ je v svojej včerajšnji seji sklenil, da se udeleži deputacije društva z zastavo pogreba umrlega velezaslužnega in velikega slovenskega patrijota, gospoda

dr. Štefana Kočevar-ja,

kateri bode jutri v nedeljo dné 25. t. m. popoldne ob 3. uri v Celji.

„Sokolovci“, ki se želé omenjenega pogreba udeležiti, zbirajo se jutri v nedeljo ob ½ 5. uri zjutraj na kolodvoru ter se odpeljejo z mešanim vlakom v Celje.

Na zdravje!

V Ljubljani, dné 24. februarja 1883.

Odbor „Sokola“.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Budejovice 23. februarja. Škof J. Jirsik, c. kr. tajni svetnik itd. danes zjutraj 85 let star umrl.

Dunaj 24. februarja. Feldzeugmeister Dahlen umirovljen je vsled lastne prošnje z izrazom Najvišjega priznanja.

Rim 24. februarja. Rigatieri postavil se bo pred assise (porotno sodišče), ker je s svojimi streli na grb avstrijskega poslanstva deželo izpostavil nevarnosti, da bi se jej lahko napovedala vojna.

Pariz 23. februarja. Zagotavlja se, da se jutri objavijo dekreti, po katerih se vojvode Chartres-ski, d' Alençon in d' Aumale odpuste v disponibiliteto.

Berolin 23. februarja. V zbornici poslancev izjavil je minister za bogočastje, da se dopisovanje mej papežem in cesarjem nadaljuje. Na zadnje pismo papeževo odposlal se je že odgovor. Nordd. Allg. objavlja noto Jacobinija, katera izreka, da je papež dovolil, da se pretresovanje cerkvenih zakonov omeji na nekatere točke.

Dunajska borza

dné 24. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	78 gld. 20	kr.
Srebrna renta	78	50
Zlata renta	97	45
5% marčna renta	92	95
Akcije narodne banke	829	—
Kreditne akcije	304	30
London	119	70
Srebro	—	—
Napol.	9	49
C. kr. cekini	5	65
Nemške marke	58	50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 118	50
Državne srečke iz l. 1864	100	169
4% avstr. zlata renta, davka prosta	97	45
Ogrska zlata renta 6%	119	75
„ „ 4%	88	40
„ „ 5%	86	75
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 114	75
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	117	50
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98	70
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	75
Kreditne srečke	100 gld. 170	75
Rudolfove srečke	10	20
Akcije anglo-avstr. banke	120	121
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	225	—

Poslano.

V 40. številki „Slovenskega Naroda“ nahaja se nekov dopis iz Radeč, zadevajoč naše učiteljstvo. Gotovo izpolnim jedno najsvetejših dolžnostij, da v imenu krajnega šolskega sveta tu javno povem, da se nad poštenim in hvalevrednim obnašanjem druge in tretje učiteljske moči nikdo ne spodtika in spodtikal ni, pač pa nad vedenjem g. nadučitelja. Pri toževali smo se pri okrajnem in dež. šol. svetu jedino le zoper njega — žalibog zastoj, — a nikdar še ne zoper drugo učiteljstvo. Toliko v pojasnilo onega dopisa.

Radeče pri Zidanem Mostu 23. febr. 1882.

Fran Juvančič,

(116) predsednik krajnega šolskega sveta.

V tem času, ko konji dlako menjajo, so bolj razpostavljeni uplivu vremena, kakor druge čase in vsaki konjar obrača svojo posebno pozornost tej, za lepoto konj toli važnej dobi, ter se trudi s pripomočjo pripravnih lekov podpirati naravni razvoj. Izkušen lek je tudi v tej smeri po Nj. Veličanstvu cesarja **Franu Josipu I.** z izključivim privilegijem odlikovani **restitutijski fluid** za konje c. kr. dvornega založnika **Frana Iv. Kwizde v Korneuburgu.** (617)

Gospodu Franu Iv. Kwizdi, c. kr. dvornemu založniku in okrožnemu lekarnarju v Korneuburgu.

Moja zaloga z Vašim c. kr. priv. restitucijskim fluidom je pri kraju, zato mi pošljite novo partijo. Nepreravnost se je skazala ta fluid letošnjo vzpomlad, ko je po premembli dlake nastopil najhujši mraz. Vašemu restitucijskemu fluidu se imam zahvaliti, da so moji konji vzlic temu brez nesreče in neopetrgoma menjali svojo staro s kratko, enakomerno poletno dlako, obdržavši nozdre suhe in kite čiste. Ako se še premisi, da nesem v vseh dolgih štirih tednih porabil več nego jedno samo steklenico fluida in jeden bokal vinskega žganja za stanjšanje, kar stane oboje komaj 2 gld. 20 kr., tedaj Vam mora pač vsak umen gospodar in posestnik konjev hvaležen biti za razširjenje Vašega izvrstnega preparata.

Knez R. Auersperg.

Dunajsko Novomesto. (616)

Gledé prodajalne opozarjamo na anonco c. kr. priv. restitucijsk fluid za konje v današnji številki.

VABILO

k

občnemu zboru

kranjskega ribiškega društva v Ljubljani,

ki bode

v sredo dné 28. februvarja t. l.

v salonu hotela „Stadt Wien“ ob 8. zvečer.

Dnevni red:

1. Poročilo o odborovem delovanji in o stanji društvenega premoženja v letu 1882.
2. Predložiti se proračun za leto 1883.
3. Volitev odborovnikov na mesto onih, ki so izstopili.
4. Posamezni predlogi gospodov društvnikov.

V Ljubljani, dné 21. februvarja 1883.

(107—2)

Odbor.

Semena.

Po najnižji ceni se dobivajo mnogovrstna zanesljivo kaljiva semena, kakor: velikanska živinska pesa, rumena in rudeča, okrogla in dolga; travina, poljska in vrtna semena in gips za deteljo.

Poštna naročila se hitro izvršujejo, kakor se tudi druga semena brez ozira na dobiček preskrbijo pri

Peter Lassnik-u,

(96—2)

trgovcu in posestniku v Ljubljani.

Pivovarna bratov Kosler-jev.

Izvrstno

mareno pivo

v zabojih po 25 in 50 steklenic

se dobiva iz

(83—3)

ALOJZIJ MAYER-jeve

zaloge piva v steklenicah v Ljubljani.

ADOLF EBERL,

stavbeni in pohišveni barvar, izdelovalec slikanih napisov, lakirnik.

Lastna fabrikacija

oljnatih barv, lakov in firnežev.

Prodaja na debelo in drobno.

Ljubljana, (113—1)

Marijin trg tik frančiškanskega mostu.

Cenilniki se pošiljajo na vse strani, kdor jih želi.

Tovarna
oljnatih
barv.

Najboljša

semena

dobé se pri

G. POPPOVIČ-U,

v Zagrebu,

Trg Jelačića bana.

Cenilnik na zahtevanje gratis in franco. (72 4)

Velika
zaloga bojadi-
sarske robe.

Zaloga
keforsche robe
in čresla.

Zaloga laka
za kolarje in
ličilce.

GAŠPAR KRIŽNIK,

narodni trgovec v Motniku (Mötnig)

na kranjsko-štajerske meji,

ima na prodaji:

Dober kranjski brinjevec, liter po 1.50.

Brinjev cvet „ „ 2.50.

Kranjski slivovec „ „ —.80.

Bleiweis-ove „Novice“,

letnike od l. 1845. do l. 1848. in od l. 1845. do l. 1858,
po 2 gld. letnik.

Slovenske pripovedke iz Motnika

po 10 kr.

(108 1)

Vse pošilja po poštne povzetji.

Le prava

Popp-ova anatherin-ustna voda

ozdravi krvavljenje dlesna, utrdi razmajane zobe ter prežene vsak slab duh iz ust.

Prav prijetno se čutim dolžnega, da se najiskrenejše zahvalim gospodu c. kr. dvornemu zozo zdravniku dr. J. G. Popp-u, čegar po njem iznajdeno anatherin-ustno vodo sem upotrebljeval pri krvavljenju dlesna, omajanih zobeh ter pogostih reumatičnih zobobolih, in pa da sem preganjal duh po tobaku, za popolno ozdravljenje ne le občutljive, nego tudi ostudne bolezní ter mu prav rad izjavljam svojo pravično pohvalo. (778—2)

Dunaj.

Libert Helfert l. r.

fabrikant pohištva, Gumpendorf št. 535.

Dobiva se v Ljubljani pri lekarnih J. Swoboda, G. Piccoli, V. Mayr, Jul. pl. Trnkoczy, E. Birschtz, dalje pri trgovcih Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmidt, V. Petričič, L. Pirker, P. Lassnik, Terček & Nekrep; v Postojni: A. Lebar, lekar; v Škofji Loki: C. Fabiani, lekar; v Kočevju: J. Braune, lekar; na Krškem: F. Böhmches, lekar; v Idriji: J. Waria, lekar; v Kranju: K. Šavnik, lekar; v Ljubli: J. Benes, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Novec mescu: D. Rizoli in J. Eergman, lekarja; v Trebnju: J. Ruprecht, lekar; v Radovljici: A. Rošlek, lekar; v Kamniku: J. Močnik, lekar; v Črnomlju: J. Blazek, lekar; v Vipavi: V. Kordas, lekar; v Pontafu: P. Osaria, lekar.

Usojam si p. n. občinstvu ponižno naznanjati, da imam v prodajalnici

Terček & Nekrep,

na Mestnem trgu št. 10 v Ljubljani,

dobro asortirano zalogo krasnih in dobrih

osebito kmetijske vozove (bagerle), na pol izdelane vozove, lepe sani itd. in prodajem jih po prav nizkih cenah.

Naročila vozov vsake vrste se sprejemajo in dajejo naznanila o cenah ravno tam. Za dobro in čedno blago se daje popolno poročilo.

Priporočam se v obila naročevanja.

Spoštovanjem

Fran Šiška,

kovaški mojster v Hrastju.

(48—3)

Izdelki, kateri nimajo te postavno deponirane varstvene znamke, naj se kot ponarejeni koj vrnejo.

Varstvena znamka.

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliči,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žvečih, oteklin, otrple ude in kite itd., malo časa čó se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr., pravega prodaje samo

lekarna „pri samoregu“ J. pl. Trnkoczyja

na Mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinske bolezní na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezvspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in uže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vseh, da so se po kratkej rabi tega zdravila oprostilí mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezní priporočam. Vašej blagorodnosti pa izekam najpriskrnejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug,

posestnik v Šmarji p. Celji.

(38—4)

Ces. kralj.

izklj. priv.

restitucijsk fluid za konje

Franu Iv. Kwizde v Korneuburgu,

c. kr. dvornega založnika in okrožnega lekarnarja.

Taisti je za vse avstrijsko-ogrske in italijanske dežele izključljivo privilegiran in se je v konjušnicah Nj. Velikanstev kraljice angleške, kralja pruskega, cesarja nemškega, kralja švedskega in v konjušnicah mnogih visocih oseb z izrednim vspehom rabil,

ter rabi vsled večletnega izkustva v okrepilo pred in po večjih naporih, kakor tudi v podporo pri lečenju vnanjih poškodb, putike, trganja, izvinkov, otrdelih kit in mušic itd. — 1 sklenica 1 gld. 40 kr.

Gospodu Franu Iv. Kwizdi, c. kr. dvornemu založniku in okrožnemu lekarnarju v Korneuburgu.

Uže večkrat sem Vam poročal o večletnej izredno uspešnej porabi Vašega c. kr. priv. restitucijskega fluida pri konjih v kobalarnah in konjušnicah nj. svetlosti kneza Adama Sapiehe v Galiciji, posebno kadar so si vsled premočnega napora pretegnili in oslabili svoje kite. — Bivajoč sedaj dlje časa na Ogrskem, dobil sem v konjušnicah nj. svetlosti kneza Romana Sanguszko še le pravo priliko uvaževati zares neprecenljive lastnosti Vašega c. kr. priv. restitucijskega fluida. Pri tukajšnjih klimatičnih odnošajih se namreč pogostoma nabaja reumatizem, protin, otrpenje itd., za kar vedno uporabljam Vaš c. kr. priv. restitucijsk fluid za konje, s katerim sem v najkrajšem času dognal nepričakovano ugodne uspehe. Blagovolite mi torej po poštne povzetji zopet poslati 50 steklenic restitucijskega fluida ter za poskušnjo tudi 12 pušic kopitnega mazila.

Slavuta.

G. Steinbach,

vedja konjušnice kneza Romana Sanguszko.

Izvirno pravi se dobiva:

(615)

V Ljubljani: W. Mayr, lekar; J. Swoboda, lekar; H. L. Wencel. V Loki: Karol Fabiani, lekar. V Celji: A. Marek, lekar; J. Kupferschmid, lekar; Karol Krisper; Fran Janesch, V Krškem: F. Böhmches, lekar. V Kranju: Karol Šavnik, lekar; Karol Puppo. V Tržiči: Otto Maly, lekar. V Wietingu: W. König.

Razen teh so zaloge v vseh mestih in trgih v kronovinah, katere se časih po listih oznanjajo.

Jedino pravo, če je skleničen vrat ovit z rudečim papirnim pasom, kateri nosi naslednji facsimile in moje marko.

Kdor mi ponarejalca moje zavarovane znamke tako skaže, da ga morem tožiti, dobi do 500 gld. nagrade.

Handwritten signature and text.

